

Mitt i LIVET

Västanfors Västervåla församlings tidning

nr 1/20

**Engagemang;
finemang**

**Kvinnor i utsatta
situationer**

**Våld i nära
relationer**

Innehåll

Fakta och kontaktuppgifter sid 3
Föredrag om våld i nära relationer sid 4-5
Frågor till en polis sid 6
Noveller av Maria Jönsson sid 7
Fasteaktionen sid 8-9
Att vandra försoningens väg sid 10-11
Sporthallsbygget i bilder sid 12-13
Engagemang; finemang sid 14-15
Ny bok om dopet sid 16
Fråga juristen sid 17
Församlingsnytt sid 18-19

Gå från mörker till ljus...

En dag på jobbet blev jag uppringd av en kvinna som bor i Fagersta. Hon ville inte säga sitt namn, men hon bad mig att skriva i församlingstidningen Mitt i livet om kvinnors utsatthet. Hon hade egna erfarenheter av att hamna i utsatta situationer på grund av att hon är kvinna, och hon är nog inte ensam om det.

Våld i en nära relation är ett exempel på när kvinnor blir särskilt utsatta (för det handlar oftast om en man som på något sätt misshandlar en närstående kvinna), och det talas inte så mycket om det. Det är nog lite av ett tabubelagt ämne. Den drabbade kvinnan berättar inte gärna för sin omgivning om sin situation. Som granne eller närstående till en person som man misstänker utsätts för våld i hemmet kan det kännas väldigt otäckt och näst intill övermäktigt att lägga sig i. Men det är viktigt att vi vågar lägga oss i när vi ser att en annan människa mår dåligt. Flera personer som jobbar med de här frågorna, och som jag kommit i kontakt med när jag arbetat med den här tidningen, trycker på just det att våga ställa frågor till den berörda kvinnan. I en akut situation ska man förstås kontakta Polisen. Med stöd och hjälp kanske kvinnan så småningom orkar lämna den destruktiva relationen och kanske vågar hon göra en polisanmälan om hon blivit misshandlad. Varje människa har rätt till ett värdigt liv utan våld.

Prästen Helena Markfjärd skriver en text om den kristna påskens budskap kopplat till de här frågorna. Om livet som segrar över döden, om godheten som är starkare än ondskan, om att gå från mörker till ljus...

Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Fakta om

mäns våld mot kvinnor

- Våldet ligger i strukturen – män är förövare och kvinnor är utsatta.
- Våldet riktas mot personer på grund av det kön de identifierar sig som, dvs tjejer eller kvinnor.
- förekommer i de mest skiftande miljöer och sammanhang. Våldet riktas mot kvinnor i alla åldrar, funktionsvariationer och bakgrunder.
- är ett folkhälsoproblem som får omfattande konsekvenser på både nationell och global nivå.
- Var tionde barn i Sverige antas någon gång ha upplevt våld i sin familj och fem procent upplever det ofta.
- Killars och mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn riktar sig mot samtliga områden i deras liv. Många våldsuttryck pågår samtidigt eller avlöser varandra. Här är några huvudkategorier:
 - psykiskt våld
 - fysiskt våld
 - sexuellt våld
 - materiellt våld
 - ekonomiskt våld
 - våld mot djur
- Under 1990- och 2000-talen har svensk lagstiftning genomgått flera stora förändringar i syfte att förstärka skyddet för kvinnor som utsätts för våld, sexuella övergrepp, människohandel och våld i hederns namn, samt för barn som bevittnar våld.
- Från 1982 kan vem som helst som bevittnar misshandel eller känner till ett misshandelsbrott anmäla det. Det är alltså inte den som blivit utsatt som måste göra anmälan.
- 1998 infördes brottet grov kvinnofridskränkning i brottsbalken och socialtjänstlagen skärptes angående mäns våld mot kvinnor.
- 1999 kriminaliserades sexköp.
- Sexuella övergrepp är alltid ett brott.
- De allra flesta våldtäkter begås inomhus av män som är bekanta med offret, oftast i förövarens eller offrets egen bostad.
- Pornografi är sammanlänkad med fysiskt våld och sexuella övergrepp. Den finns en koppling mellan kommersiell porr och fysiskt våld. Att tvinga en tjej att se på porr mot hennes vilja är i sig ett övergrepp.

Källa: www.roks.se.

Foto: Magnus Aronson

Här kan du söka hjälp

Kvinnofridslinjen tel 020-50 50 50

Stödtelefon för dig som upplevt hot, våld eller sexuella övergrepp

Roks – Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige. Roks grundades 1984 och driver kvinno- och tjejjourer samt skyddade boenden. De driver fram lagförändringar och sprider kunskap om mäns våld mot kvinnor. På hemsidan www.roks.se finns fakta, råd och uppgifter om kvinno- och tjejjourer i hela landet.

Socialtjänsten i Fagersta kommun

tel 0223-44 000 (via kommunens växel)

Om du är orolig för dig själv, dina barn eller en anhörig så be om hjälp. Socialtjänsten kan hjälpa till med t e x:

- stödsamtal
- skyddat boende vid akuta situationer
- hjälp med frågor som gäller barnen
- hjälp med ekonomiska frågor

Socialjouren i Västerås tel 021-39 20 66

Socialjouren handlägger akuta sociala ärenden under kvällar, nätter och helger. Det gäller ärenden som inte kan vänta till socialtjänstens ordinarie öppettider.

Jourhavande präst tel 112 (be att få bli kopplad till jourhavande präst). Akut samtals- och krisstöd. Präster har absolut tystnadsplikt. Digitalt brev eller chatt via www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Polisen tel 112 i akuta situationer

tel 114 14 eller besök en polisstation om du vill anmäla brott

Våld i nära relationer

Ett föredrag av Elin Axman

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Den 25 februari höll Elin Axman ett föredrag om våld i nära relationer i Brukskyrkan. Arrangörer var Svenska kyrkan i Fagersta och Fagersta kommun, som tillsammans ordnar informationskafé en gång i månaden.

-Mäns våld mot kvinnor är ett samhällsproblem som angår oss alla, säger Elin Axman, samordnare i Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner. Den 25 februari höll hon ett föredrag i Brukskyrkan om våld i nära relationer.

En av fyra kvinnor i Sverige utsätts någon gång i livet för sexuella trakasserier eller våld på grund av sitt kön. Ett av 10 barn i Sverige upplever någon gång att mannen i familjen utsätter kvinnan för någon typ av våld, och hälften av dessa barn (5%) upplever det regelbundet. Det skapar i sin tur andra problem och därför är det viktigt att möta dessa individer tidigt, menar Elin. Om man vuxit upp i en sådan situation ökar risken att själv bli utsatt.

Erbjud stöd och hjälp

Som närstående till en våldsutsatt person kan man känna sig maktlös. Den drabbade upplever ofta känslor av skam och skuld och därför är det viktigt att ta personens berättelse på allvar. -Det är viktigt att tro på det som

den utsatta berättar. Det är aldrig den utsatta som har skulden! Våga fråga och reagera om du misstänker att någon i din närhet utsätts för någon typ av våld i en nära relation, uppmanar Elin Axman. För att få råd och stöd kan man kontakta till exempel Kvinnofridslinjen, som stöttar både utsatta och närstående. Kvinnojouren finns på olika platser i landet. Även våldsutövare kan få stöd via våldscentrum för män i Västerås, som de tre kommunerna i norra länsdelen har avtal med.

Kommunens socialtjänst kan ge olika typer av stöd. Om det finns barn med i bilden så kan man göra en orosanmälan till socialtjänsten, och som privatperson kan man göra det anonymt. När det gäller en vuxen person kan man inte göra en orosanmälan. Ett tips då är att lägga fram det till den utsatta kvinnan som att "jag är orolig för dina barn", för att få henne att lämna relationen. Det kan vara ett långsiktigt arbete att motivera en person att lämna ett destruktivt förhållande.

Våga se tecknen

Tidiga tecken på att en person utsätts för någon typ av våld av sin partner kan vara blåmärken eller att personen aldrig kan följa med när vänner ska göra något roligt tillsammans. Var uppmärksam på om en arbetskamrat alltid blir hämtad av sin man eller sambo från jobbet. Ofta försöker personen komma med ursäkter och undanflykter, men Elin tycker inte att man ska spela med när någon försöker släta över. -Erbjud din hjälp istället! uppmanar Elin, men det finns tyvärr igen quick-fix. Det kan ta flera år att motivera en person att lämna ett destruktivt förhållande, säger hon.

Elin berättar om en metod som kallas "huskurage" som man jobbar med i våra tre kommuner i norra länsdelen. Tanken är att människor i omgivningen ska våga reagera. Om man till exempel hör att det pågår bråk i en bostad i närheten så kan man tillsammans med en annan granne knacka på och störa våldet. Brott ska anmälas till polisen och om en akut situation uppstår rekommenderar Elin att ringa polisen

istället för att själv ingripa, eftersom det kan bli farligt. Vicevärdarna inom NVK (Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund) har fått utbildning i de här frågorna och information om kvinnofridslinjen finns i alla trapphus.

Livsrummet begränsas alltmer

Elin läser en berättelse om ett ungt par där den unga kvinnans livsrum begränsas alltmer och pojkvännens kontroll och makt succesivt eskalerar till fysiskt våld. Berättelsen beskriver den normaliseringsprocess som kvinnan i en sån här relation alltid genomgår. Motivationen att lämna förhållandet är som störst direkt efter en våldshändelse, sedan återgår relationen ofta till att vara passionerad mellan våldshändelserna. Kvinnan ser inte bilden utan hittar andra anledningar till våldet. Motstridiga känslor av kärlek och hat, sympati och ilska, omsorg och rädsla löper parallellt, och det krävs väldigt mycket av kvinnan för att lämna relationen. Hon börjar istället se sig själv som otillräcklig och att det är hon som ställer till det så att mannen blir våldsam. Det kan vara svårt att identifiera sig själv som våldsutsatt, men till slut handlar det inte om enstaka händelser utan om en livssituation.

Den som slår vill ha all den andra personens kärlek. Det följer samma mönster i alla relationer och det kan pågå i många år. Psykisk misshandel kan pågå under lång tid innan det tar sig uttryck som fysiskt våld, vilket ofta kommer vid första graviditeten. Våldet kan också riktas mot värdefulla saker, mot husdjur eller som hot mot barnen. Man bör vara uppmärksam på om partnern börjar uppträda hotfullt på olika sätt, och se det som varningssignaler.

Våld i nära relationer förekommer i alla åldrar och samhällsklasser. Alla kan drabbas. -Alla kan bli utsatta för den här manipulationen, som det faktiskt handlar om, hävdar Elin.

Sjukskrivning kan bero på våld

Många långtidssjukskrivningar bland kvinnor handlar i grunden om våld i en nära relation. Arbetsplatsen kan vara en fristad under lång tid, men när kontakten med arbetskamrater och vänner avtar, blir kvinnan ofta helt isolerad. Elin berättar att personal inom vården har utbildning kring detta och mycket arbete görs. Det är viktigt att läkare och vårdpersonal är uppmärksamma på signalerna, till exempel upprepade sjukskrivningar.

I relationer där det förekommer både missbruk och våld kan det vara särskilt svårt för kvinnan att få hjälp. Alla boenden tar inte emot våldutsatta kvinnor med missbruksproblematik.

Tappar identitet och självkänsla

En kvinna som utsätts för våld i en nära relation tappar sin identitet och självkänsla. Det kräver energi att ständigt vara på sin vakt och avläsa den andra personens humör och signaler. Det är en otrolig kraftansträngning att bryta upp och kvinnan är ofta väldigt nedbruten när hon till slut lämnar relationen. Hon blir ofta ifrågasatt av omgivningen när den utåtriktade mannen berättar för sina vänner vilken lögnerska kvinnan är när hon berättar sin historia. När hon blivit isolerad och alla kontakter med släktingar och vänner är brutna, vart vänder hon sig då? Och vad är det som gör att hon till slut lämnar relationen? Elin förklarar att det ofta handlar om en händelse där en osynlig gräns till slut överskrids. Det kan till exempel vara att mannen vänder sig mot barnen.

Ekonomiskt våld

Det finns många exempel på när kvinnan lämnar relationen och upptäcker att mannen tagit lån i hennes namn och hon finns registrerad hos Kronofogdemyndigheten. Det gör det svårt för kvinnan att få låna pengar, till exempel till en ny bostad, vilket gör henne ännu mer utsatt. Det är en form av ekonomiskt våld som är vanligt i de här sammanhangen.

Våld förekommer även i andra typer av relationer men det är just mäns våld mot kvinnor som är det stora samhällsproblemet, menar Elin. Det handlar i grund och botten om kvinnosyn. Våldsutövaren är inte en person med aggressionsproblem utan det handlar om makt och kontroll. Att vissa kvinnor som levt i en destruktiv relation ofta hamnar i en liknande situation igen, förklarar Elin med att mannen är expert på att hitta vilka kvinnor som han kan komma åt att på ett utstuderat sätt ta makt och kontroll över. Kvinnan kan uppleva mannen som väldigt charmig i början och tycker att det är spännande att få hans uppmärksamhet. En del kvinnor tror att de kan "rädda honom" från att vara våldsam, men så blir det inte.

Våld förekommer även bland äldre

Våld i parrelationer mellan äldre förekommer också. Ofta har äldre personer svårt att be om och ta emot hjälp och för en äldre kvinna som utsätts för våld av sin sambo kan det vara extra svårt. Det förekommer också att anhörigvårdare blir alltmer hårdhänta när de vårdar sin närstående. Hemtjänstpersonal får utbildning inom det här området för att bli mer uppmärksamma på detta. Elin menar att det krävs nya arbetssätt för att komma tillrätta med de här problemen, och att man arbetar systematiskt och långsiktigt inom kommunerna och i vården. -Det handlar om att vi måste möta varje individ och ha med oss den här kunskapen, avslutar hon.

Informationskafé återkommer den 28/4 kl 17-19 i Brukskyrkan: Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) berättar om sin verksamhet.

26/5 kl 17-19 på Lindgården: Elena Orrlöv från föreningen SHEDO föreläser om ätstörningar och självskadebeteende. Obs! Föranmälan till Lindgården tel 0223-434 00 senast 22/5. Föredraget bekostas av Norra Västmanlands Samordningsförbund.

Frågor till en polis

Ann-Katrin Beutler är polis och har utrett brott i nära relation under ett antal år. Både som utredare på en utredningsgrupp i Stockholm och som gruppchef på Brott i Nära relation i Västerås. För närvarande är hon tillförordnad gruppchef på utredningsgruppen i Sala där de bland annat hanterar brott i nära relation.

Vilka situationer träffar ni på inom Polisen där kvinnor är särskilt utsatta?

Främst då kvinnorna är utsatta för brott där gärningsmannen är i nära relation, dvs pojkvän/make. De är särskilt utsatta då brottsoffer och gärningsman har en relation med varandra. Kvinnan lever i en osund/otrygg miljö där mannen utsätter henne för psykisk/fysisk eller sexuellt våld.

Vad rekommenderar du att man gör om man hör bråk från en grannes lägenhet eller hus?

Brott i nära relation, (som är ett samlingsbegrepp för brott där offer och förövare har eller haft en nära relation), sker ofta i hemmet och är därför svåra att upptäcka för polisen. Därför är det av stor vikt att hela samhället reagerar och agerar när man misstänker att det pågår, tex hos en granne. Att ingripa kan vara att man larmar polis när man misstänker att någon far illa, hör skrik och bråk etc. En annan viktig sak är att ställa

Foto: Magnus Aronson

en rak fråga till en kvinna som man misstänker lever i en relation med någon typ av våld, visa att man bryr sig och att man är beredd på att lyssna och hjälpa.

I vilka situationer rekommenderar du att kvinnor som själva är utsatta för hot och våld kontakter Polisen?

Så klart i alla situationer. Det kan vara svårt att ta steget att göra en polisanmälan. Det finns många bra stödlinjer, kvinnojourer etc. dit man kan vända sig för att ha någon att prata med, det kan vara en början där kvinnan kan få råd och stöttning för att sedan orka gå hela vägen för att göra en polisanmälan.

Vad gör Polisen i en akut situation? Hur kan Polisen hjälpa en kvinna som misshandlats av en närstående eller är utsatt för hot?

Polisen utreder de brott som kvinnan utsatts för och inom polisen är vi duktiga på att hantera dessa typer

av ärenden. Vi vet vad som krävs för att nå framgång i rättsprocessen men också hur vi på bästa sätt bemöter offret och vad som krävs för att nå framgång. I en akut situation säkras den eventuella bevisning som finns. Omhändertagande av brottsoffret är viktigt ur flera aspekter, främst för brottsoffrets egen säkerhet men också för den kommande rättsprocessen.

Att brottsoffret får känna trygghet, genom att bland annat bygga upp ett förtroende i förhörssituationen, är viktigt och att brottsoffret får lugn och ro utan påverkan från gärningsmannen. Finns det skäl att frihetsberöva gärningsmannen så görs det.

Det är inte helt ovanligt att brottsoffret inte vill medverka hela vägen i rättsprocessen på grund av olika orsaker. Det är viktigt att brottsoffret snabbt får den hjälp den behöver. Stöttning för brottsoffer är viktigt från början. Så snart som möjligt förordnas ett målsägandebiträde, som stöttar brottsoffret under hela rättsprocessen. Det kan även finnas behov av annan stöttning från exempelvis socialtjänsten och/eller kvinnojour med flera.

Noveller av Maria Jönsson

Maria älskar att skriva. Hon skriver för att få ur sig hur hon mår och hon vill förmedla att livet är värt att leva trots att det är jobbigt ibland. Maria har en psykisk sjukdom och hon skriver på olika sätt när hon mår bra och när hon mår dåligt. De här novellerna skrev hon när hon var inlagd på sjukhus.

Jag har kommit i kontakt med kvinnor som berättat att de upplevt att personal inom olika samhällsinstanser tycker att kvinnor som utsätts för psykiskt eller fysiskt våld i vissa situationer får skylla sig själva. Vad tänker du om det synsättet?

Det vet jag förekommer och det är mycket beklagligt. Då känner man inte till de olika förklaringar och processer som ligger bakom. En förklaring till varför man stannar i en relation som utsatt kan vara att man bagatelliserar våldet eftersom självkänslan sjunker och man anser sig "förtjäna" våldet. Våldet blir en "normal" del av vardagen. Mycket skuld och skam förekommer och det är ofta känslomässigt svårt då man har en relation med förövaren, familj, ekonomi och annat som gör det hela svårare att lämna.

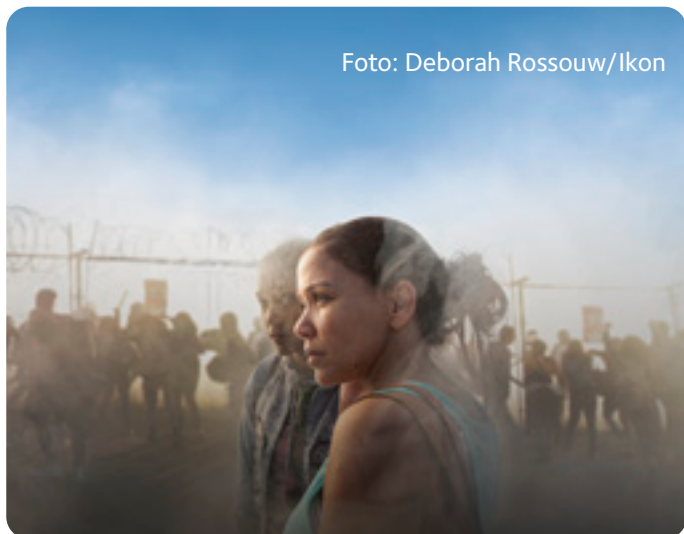
Det har blivit höst

Det har blivit höst. Solen skiner snett över taken och luften är hög och klar. Det brukar kännas som en lättnad, ett tillfälle att börja om på nytt, men idag, just nu, känns detta som ett hån. Nyponen böjer ner sina huvuden i skam och smärta. De vill inte glittra av rimfrost längre. Silverstänken gör ont på min tunna hud, istapparna har gjort mitt hår till stela slingor samtidigt som världen fortsätter att snurra runt i sitt universum. Men jag förstår inte vad som händer runtomkring mig själv längre. Mitt i allt välkänt är jag helt förvirrad, eftersom jag inte kan ta hand om mina känslor för att de är så förvridna och ger så dubbla budskap. Jag blir trött av alla känslokast. Själva verkligheten är överklig: Hur fungerar en gaffel och vad använder man den till? Hur gör lungorna för att andas? Vad betyder det att jag är född till en fungerande människa, när det känns som om ingenting jag gör fungerar? Jag är bara rädd.

Jag vill klara livet bättre

Mörkret har blivit ännu mer skrämmande och kompakt. Jag ser inte ens handen framför mig och jag har svårt att orientera mig, hitta någonting välbekant i allt okänt. Luften är kall och några rosa ränder bryter av mot allt det svarta. Men trots det är jag fortfarande rädd, nästan osynlig. Hur ska man kunna flytta på armar och ben när mörkret är så skrämmande att jag nästan inte kan andas. Fylla lungorna med luft utan att hamna i krig med mig själv. Mina röster. Det har inte kommit någon snö. Den lyser i alla fall inte på marken. Men det känns som om luften förbereder sig för den. Det är kallare och tystare än vad det var i somras. Fåglarna har flyttat och jag har köpt ett par röda stövlar för att jag ska må lite bättre. Rött, blått, gult eller svart, de olika färgerna speglar mitt liv just nu och finns i mitt livs palett. Men det är väldigt svårt att dra små penseldrag. Jag är yvig i mina rörelser och skäms för det. Jag vill vara mer precis och klara av livet bättre.

Foto: Deborah Rossouw/Ikon

Stå på modets sida

Act Svenska kyrkans fasteaktion pågår från fastlagssöndagen den 23 februari till påsksöndagen den 5 april. "Stå på modets sida" är temat för insamlingsperioden och målet är att samla in 35 miljoner kronor.

Internationella gruppen i Västanfors Västervåla församling har valt ut ett särskilt projekt som stödjer unga kvinnor i Etiopien. Kvinnor från fattiga byar kommer till huvudstaden i hopp om att hitta arbete. Ofta slutar drömmen i ett liv på gatan. Kvinnorna lockas in i prostitution, som framstår som enda möjligheten till försörjning. Tillsammans med Mekane Yesuskyrkan i Etiopien hjälper Act Svenska kyrkan prostituerade kvinnor och deras barn till ett nytt liv.

Stöd projektet genom att
Swisha valfritt belopp till 9001223
(skriv "P192 Etiopien" som meddelande)
PG 90 01 22-3 BG 900-1223

Läs mer om fasteaktionen på hemsidan
www.svenskakyrkan.se/act

Nytt liv för unga kvinnor – P192

Kvinnor från fattiga byar i Etiopien överger ofta landsbygden för staden i drömmen om ett bättre liv. De kommer till huvudstaden i hopp om att hitta arbete. Ofta slutar drömmen i ett liv på gatan. Ibland skickas de bort av sina män för att arbeta. För många kvinnor slutar det med ett liv på gatan. Många lockas in i prostitution, som framstår som enda möjligheten till försörjning.

Tillsammans med Mekane Yesuskyrkan i Etiopien hjälper Act Svenska kyrkan prostituerade kvinnor och deras barn till ett nytt liv.

Kyrkans medarbetare talar med kvinnor som på olika sätt tvingats in i prostitution för att bygga förtroende och råda dem att komma på deras träffar. De som kommer får vård, rehabilitering och yrkesutbildning så att de kan hitta andra försörjningsmöjligheter. De unga kvinnorna ges också möjlighet till att ha en kontaktfamilj som ger dem trygghet och stöd. Du kan vara med och ge kvinnor som förlorat allt hopp en ny chans i livet.

Läs mer www.svenskakyrkan.se/P192

Fasteaktionen i korthet

Vi har alla rätt att leva i trygghet och säkerhet, i frihet från våld. Svenska kyrkan är en del av en världsvid gemenskap och bärs av tron på en Gud som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation och där tro, liv, bördor och erfarenheter delas. Act Svenska kyrkan arbetar med lokala partner med egen erfarenhet av orättvisor och utanförskap.

Våldet får inte fortsätta vara en del av livet, vi måste förhålla oss till eller lära oss hantera. Människans flykt undan våld, förföljelse och förtryck är ständigt pågående. Tillsammans har vi makten, modet och styrkan att agera. Rättvis fred kräver av oss att vi utmanar traditionella sätt att lösa konflikter och normer kopplade till makt, våld och manlighet. Därför vill Act synliggöra kvinnor och ungdomar som aktörer för fred och säkerhet. Act vill också synliggöra män som aktörer för jämställdhet och mot våld som ett led i arbetet för mänsklig säkerhet.

Birtukan Getachew var 19 år när hennes äldre släkting gifte bort henne med en okänd man.

Foto: Hilina Abebe/NCA Ethiopia

Tvekade inte

Birtukan Getachew var 19 år när hennes äldre släkting gifte bort henne med en okänd man. Hon födde snart en son och hennes man lämnade henne. Hon hade ingenstans att ta vägen. Hon försökte desperat få tillvaron att gå runt, men det verkade omöjligt. Hon blev vräkt och hade ingenstans att bo med sitt barn. För att överleva började Birtukan sälja sex.

«Det verkade vara enda alternativt. Åtminstone var det vad jag fick höra.»

Varje kväll lämnade Birtukan sin lilla son ensam hemma.

«Jag kysste alltid min son när jag skulle gå och jag tänkte alltid att jag kanske inte skulle komma tillbaka levande.»

I två år levde Birtukan så, tills personal från projektet *New Life Young Women* fick kontakt med henne.

Birtukan tvekade inte en sekund. Hon ville ha hjälp av projektet.

Genom projektet har Birtukan fått rådgivning och stöd, yrkesutbildning och fått hjälp att testa sig mot sexuellt överförbara sjukdomar. Projektet ger kvinnorna en liten månadsinkomst för att täcka löpande kostnader, och ser till att barn i skolåldern går i skolan.

När jag såg människorna från projektet de första gångerna skrattade jag åt dem. Det var patetiskt för mig att de stod där och pratade med oss om att vi var älskade och att det fanns ett bättre liv. Som om de kände oss, berättar Seble.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Jag är någon

Seble är 34 år och ingår i projektet *New life for young women* som hjälper unga prostituerade kvinnor i Etiopien. I 20 år levde hon ett svårt liv som prostituerad och missbrukare, men idag är hon en ny människa. -Jag har lärt mig att jag är någon utan löshår och uringade tajta kläder. Jag är någon – något mer än en kropp som säljs för att tillfredsställa andra. Jag har fått mitt människovärde tillbaka, det är det största.

Det tog lång tid innan kyrkans personal lyckades övertyga Seble om att komma till deras informationslunch och de fick kämpa för att få hennes tillit. Men till sist ville hon prata. Och hon, som till en början tyckte att personalen var patetisk när de pratade om att det fanns ett bättre liv, hjälper idag själv andra unga kvinnor att hitta en väg ut ur prostitution.

Nu går hon bland annat en hushållskurs i kyrkans lokaler och hennes mål är att laga snabbmat och sälja till skolungdomar i området där hon bor.

-Det ligger många skolor runtomkring där jag bor och jag tror att det kan finnas en stor marknad där.

Seble lyfter fram samtalsterapi och rådgivning som viktiga delar för hennes utveckling under projektet. Nu har hon helt nya erfarenheter och lärdomar och kan påbörja ett nytt liv. -Jag har människor som lyssnar och finns till för mig.

Att vandra försoningens väg med smärtor som drev din kärlek att gå.

Så här i fastetiden, en tid då vi kan få avstå från något i livet och reflektera.

Det finns många som lever i en relation där livet är som en fastetid.

Fastetiden en tid för reflektion kan man säga, en reflektion över vad som kommer att ske. Korsfästelsen av Jesus, döden och uppståndelsen på tredje dagen. Från död till liv. Från mörker till ljus.

Destruktiva relationer som inte kan repareras längre. Det har gått för långt. Många kvinnor lever kvar ändå. Av rädsla. Att bli misshandlad, kontrollerad och kränkt hör till vardagen. Fastetiden med sin icke reflektion eller kanske förnekelse av det som sker, det har blivit vardag. Mobilen kan vara som en GPS så kontrollen finns över varje steg som tas. Utifrån så syns inget annat än att kvinnan blir hämtad och skjutsad till det hon ska på.

Så kommer långfredagen, den dagen då Jesus får vandra till Golgata och släpa på det kors han ska korsfästas på. Kvinnan som blivit misshandlad och utsatt på de mest grymma och fasansfulla sätt går där på sin Golgatavandring. Snart ska hon precis som Jesus finnas där på korset, nära sin död. I precis den stunden när döden kommer nära, innan korset reses samlar kvinnan de sista krafterna och säger ifrån en gång för alla. Hon vet att det är mer än dags att gå. Att lämna allt och gå. Tid att linda om såren och låta såren börja läka. Försöka hitta ett uns av självkänsla och självförtroende. Men ären kommer alltid att finnas kvar. Maria från Magdala och de andra kvinnorna smorde Jesu döda kropp. På tredje dagen uppstånden och lämnade graven. Kvinnan ser ljuset som åter kommer in i livet. En strimma av livets ljus. Hon vaknar till liv lite i taget.

Från död till liv. Från mörker till ljus.

Jesus lever, ja sannerligen han lever! Kvinnan lever ja sannerligen hon lever!

Det är också en berättelse om hur en Golgatavandring kan se ut.

Helena Markfjärd, präst

Foto: Magnus Aronson

Bygget av Lindhallen går framåt

Bygget av den nya idrottshallen på Kyrkvägen går framåt. Cementplattan är gjuten och stålstommen är rest. Montering av takstolar och bjälklag är klart och betongsockel, parocvägg och yttertak är på plats. Planen är att sporthallen kan börja användas i början av höstterminen 2020.

-Nu följer en period då mycket jobb sker invändigt och det inte syns så mycket att arbetet fortskrider, förklarar Jonas Högberg, fastighetsansvarig i Västanfors Västervåla församling. Vår förhoppning trots coronatider är att tidsplanen hålls.

Det är Västanfors Västervåla församling som låter bygga sporthallen, eftersom församlingens

friskola Lindgårdsskolan har behov av fler undervisningslokaler. Hallen byggs med fullstora mått och ska användas både för Lindgårdsskolans undervisning och kan hyras av föreningar och allmänhet övrig tid. Hallen kommer att rymma idrottshall, omklädningsrum, kafé och lokaler för hemkunskapsundervisning och lektionssalar.

Som ett led i församlingens klimat- och miljötänkande kommer hallen även att värmas med spillvärme från krematoriet. Det är Bröderna Svensson i Smedjebacken som står för entreprenaden. I byggnadskommittén ingår Anders Linger (POSK), Gun Alingsjö Bäck (POSK), Petronella Hjertqvist (POSK) och Tom Selnes (S), samt kyrkoherde Henrik Rydberg och Jonas Högberg, fastighetsansvarig.

Marken förbereds.

Betongplattan gjuts i decemberdimman.

Innerväggar monteras.

Text: Cecilia Kjellin Eriksson

Foto: Jonas Högberg

Stålstommen monteras.

Byggnaden börjar ta form både utvändigt och invändigt...

Takstolarna är på plats och taket ska läggas på.

Engagemang; finemang

Om man tittar i ett synonymlexikon på ordet "engagemang" står det bland annat: intresse, inlevelse, medkänsla, satsning, åtagande, uppdrag, överenskommelse.

Siv Åkerblom och Ingbritt Rydén är systrar. De kanske inte är jättelika till utseendet men annars är de väldigt lika. Båda är nämligen väldigt engagerade inom många olika områden.

Vi träffas på Lindgården en förmiddag för att prata lite om detta med engagemang, vad som driver det och varför en del har det i sig och andra inte. Det sistnämnda är intressant och systrarna är överens om att man säkert som liten präglas av sina föräldrar att hjälpa till, och varför ska man inte göra det? säger de.

Bara en sån enkel sak som att duka undan efter sig är ju lärande och kan lägga grund för att hjälpa andra senare i livet. De berättar att de var fem barn i hemmet och det underlättade ju om alla hjälptes åt. Fadern dog ganska tidigt också och det har kanske också spelat in.

Båda är engagerade i kyrkluncher, packgruppen, promenad med pensionärer och kommunens Väntjänst.

Kyrkluncherna är i Brukskyrkan på onsdagarna och dit kommer de som vill äta en rabatterad lunch i en stunds gemenskap efter en kort andakt.

Jag frågar varför de ville vara med och hjälpa till med kyrkluncherna?

-Varför inte? säger Ingbritt. Det är ju alltid roligt att prova något nytt. Och Birgitta Hellman, församlingens diakoniarbetare, är så otroligt peppande och glad och sådant smittar av sig.

Församlingens packgrupp

Packgruppen träffas varje torsdag eftermiddag i Brukskyrkan. Där tillverkas babypaket som sen skickas till tältlägret i Västsahara som varit flyktingläger i 45 år!!! (Den som vill läsa mer om detta och packgruppens arbete kan leta fram sitt nummer av Mitt i Livet från 2018:1 där jag skrev mer om detta. Tidningen finns på församlingens hemsida.) Ingbritt är en stickare av rang. Medan hon fortfarande jobbade stickade hon till packgruppen fast hon ännu inte hade börjat där.

Promenad med pensionärer*, som församlingen ordnar i samarbete med pensionärsorganisationerna, kräver kanske inte så mycket engagemang, men man är ändå del av något som

man gör tillsammans. Det är Birgitta Hellman som dragit igång detta. Man träffas en gång i veckan på parkeringen vid sjön Eskiln. Sen promenerar man runt sjön i maklig takt. Det är en rogivande och trevlig stund, säger de båda. Man pratar med varandra eller går tyst och bara lyssnar.

Kommunens Väntjänst

Båda är också engagerade i kommunens Väntjänst. Deras uppdrag där är att besöka en fast person en dag varje vecka. Det kan också bli promenader och liknande. Det började med att Ingbritt hade förslag på en person som hon visste satt ensam mycket. Hon tipsade sedan Frivilligcentralen om detta och så rullade det igång.

I det sistnämnda är det två saker som jag reagerar på; dels engagemanget i sig men även själva igångsättandet. Om inte Ingbritt hade tänkt på den här personen och inte heller brytt sig om att ta kontakt med Frivilligcentralen så hade den gamla damen kanske fortfarande suttit ensam. Engagemang kan alltså rymma flera dimensioner.

En annan sak som slår mig när det gäller denna typ av engagemang med äldre och behövande personer är att kvinnor är i klar majoritet. Vi talar om varför det är så, och systrarna

Ingbritt Rydén och Siv Åkerblom
i vinterträdgården på Lindgårdens
nedervåning.
Foto: Staffan Riddersporre

tror att det bland annat beror på att kvinnor av tradition ofta tar på sig ansvaret för att hålla ihop familjer för att det ska fungera. Man tar på sig ett ansvar och ett engagemang. Kvinnor har helt enkelt en större social funktion, i alla fall när det gäller utsatta och behövande människor. Ofta när bistånd skickas till fattiga och utsatta människor så satsar man på kvinnorna. De organiserar och tar ansvar. Skulle pengarna gå till mannen istället så skulle de troligen användas till något helt annat.

Ge glädje till någon annan

Men det är skillnad på engagemang inom olika områden. När det gäller till exempel idrott är det istället ofta männen som är engagerade. Hur ofta ser man en kvinna stå i bålet i en ishockeymatch? Här har dock tradition och erfarenhet stor betydelse, gissar jag.

Jag frågar systrarna om hur det kommer sig att de är engagerade i så många olika saker. Båda säger att

de tycker om att göra en insats som blir till glädje för någon annan. Den glädjen syns sen i ansiktet och det är värt mycket, tycker de. Det är kanske lite som med julklappar. Som barn tyckte man kanske att det var roligt att få julklappar och presenter men ju äldre man blir desto roligare tycker man att det är att ge och se glädje hos andra.

Alla vågar inte börja nåt nytt

Här kan man kanske ställa sig frågan varför en del då inte är engagerade. Siv och Ingbritt funderar en stund men säger sen att de tror att en del är blyga och har svårt att ta sig för. Man söker sig kanske inte själv till en verksamhet som kräver engagemang utan ofta börjar det istället med att någon släpar med en dit.

Hur ofta händer det till exempel att någon hör av sig till en styrelse och frågar om man får bli sekreterare eller kassör eller ens ledamot? Nej det är valberedningen som tar fram lämpliga namn och kontakter

sen vederbörande. Kanske skulle Väntjänsten ha en valberedning som tog fram lämpliga namn...

Till sist undrar jag lite skämtsamt om någon skulle kunna tänka sig att vara med och hjälpa till med Gå-Bingo som Västanfors bandy drog i gång vid Eskiln förra sommaren. Många tycker ju om att promenera runt sjön på tisdagskvällarna.

- Det gör jag gärna, säger Ingbritt. Jag har en kompis som kanske följer med och hjälper till också.

Varför är jag inte ett dugg förvånad över det svaret?

***Promenad med pensionärer**
varje tisdag kl 13.30. Samling på parkeringen vid Eskiln.

Text: Staffan Riddersporre

Ny bok om dopet

Som gåva inför dopet får dopfamiljer i Västanfors Västervåla församling en barnbok om dopet, kyrkan och kristen tro.

Boken *Mitt dop* berättar för barnet om dopet och om kyrkan, om helger och högtider, helgon och änglar och om honom som sa: «Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.»

Texterna är skrivna av prästen Karin Karlberg och de färggranna illustrationerna står Michal Hudak för. Boken innehåller både berättelser, sånger och böner med hänvisningar till bibeltexter.

Tanken är att dopprästen tar med sig boken när hen träffar familjen för att planera dopgudstjänsten. Karins bok blir en gåva från församlingen till varje dopbarn.

-Vi vill att denna vackert illustrerade dopgåva används vid själva dopet. Det finns flera goda texter att läsa och den är så inspirerande att titta i med många spännande bilder att samtala om! Boken passar utmärkt för de äldre syskonen som många gånger också är döpta. Karin Karlberg kom själv hit till oss och levererade vår första beställning. Det känns så bra att vi har hittat denna vackra barnbok som dopgåva, säger prästen Li Lundberg.

Karin Karlberg är präst sedan 1975. Hon har varit kyrkoherde och kontraktsprost i Södertälje och hovpredikant. Karin skriver sagor och sånger för barn, och är en av författarna till *Bibel till barn* samt till *Min dopbok*. Foto: Li Lundberg

Fråga juristen

Testamente upprättat 1985

kan våra gemensamma barn kräva ut arv på grund av vårt testamente?

Ida Jäder, jurist

Fråga:

Jag och min fru skrev ett testamente 1985 för att skydda oss mot våra gemensamma barns arvsrätt när den förste av oss avlider. I testamentet står det att den efterlevande «skall med undantag av bröstarvinges laglott erhålla all kvarlåtenskap med fri förfoganderätt». Våra bekanta har sagt att lagreglerna ser annorlunda ut idag och att vårt testamente kanske inte gäller. Stämmer det?

Svar:

Det stämmer att lagreglerna har förändrats från när ni upprättade ert testamente. Denna lagändring trädde ikraft 1988 och innebär att gemensamma barn får ut arv efter sina föräldrar när båda föräldrarna är avlidna. Detta ger ett skydd för makar med gemensamma barn. Dock är det så att den nya lagen

inte tar över det som står i ert testamente, «med undantag av bröstarvinges laglott», vilket gör att ni idag har ett sämre skydd än ni skulle ha utan ett testamente.

Hur det är formulerat i testamentet kan ha stor betydelse på tolkningen, då det finns rättsfall som kommer fram till att om det står "bröstarvinges *rätt* till laglott" så kan de gemensamma barnen *inte* begära ut laglotten. Om det är formulerat på så sätt som du skriver «med undantag av bröstarvinges laglott» så har era bröstarvingar en rätt att få sin laglott direkt när den förste av er avlider. Ingen stor skillnad i formuleringen men effekten kan ge förödande konsekvenser.

För att återkalla ert testamente kan ni riva originalet. Dock kan det i vissa fall vara bra att istället

upprätta ett nytt testamente, eftersom ni i testamentet även kan besluta om att det era gemensamma barn får i arv efter er ska vara deras enskilda egendom. Är ni osäkra på innehållet i ert testamente, så skulle jag rekommendera er att boka en tid med en jurist för att säkerställa att ni har det skydd ni önskar.

Jag brukar rekommendera att se över sitt testamente med jämna mellanrum så att det fortfarande stämmer överens med den aktuella situationen och era önskemål.

Ida Jäder, jurist

Kyrkans Juridiska Byrå
tel 0223-434 76

För tidsbokning kontakta
sekreterare Maria Ulestig Eriksson
kl 8-12.

Gudstjänster i påsk och vår

Må 6/4 kl 13

Måndagsträff och andakt i Väster-våla sockenstuga med påsklunch.

To 9/4 kl 19

Skärtorsdagsmessa i Västanfors ka.

Fr 10/4 kl 11

Långfredagsgudstjänst i Västanfors kyrka med Kyrkokören. Sångsolist: Britt-Marie Frid Andersson

Sö 12/4 kl 11

Påskdagsmessa i Västanfors kyrka med Kyrkokören.

Må 13/4 kl 9

Gudstjänst på Västanfors hem-bygdsgård (i logen). Lätt frukost serveras till självkostnadspris.

Ti 14/4 kl 8

Morgonmessa i Västanfors kyrka.

Sö 19/4 kl 15

Gudstjänst i Brukskyrkan.

To 23/4 kl 19

Veckomässa i Västanfors kyrka.

Lö 25/4 kl 18

Konsert i Västanfors kyrka med Västerås kammarkör.

Sö 26/4 kl 10

Familjegudstjänst i Västanfors ka.

Sö 26/4 kl 13

Messu. Finsk messa i Brukskyrkan.

To 30/4 kl 20

Kyrkokören sjunger på Valborgs-mässöfirandet på Udden i Ängelsberg.

Sö 3/5 kl 15

Mässa i Brukskyrkan. Kyrkkaffe.

To 7/5 kl 19

Veckomässa i Västanfors kyrka.

Sö 10/5 kl 10-12

Familjedag vid Västervåla hem-bygdsgård.

Sö 10/5 kl 18

Rockgudstjänst i Västanfors kyrka med Rock- & popkören och bandet.

Må 11/5 kl 14

Måndagsträff och andakt i Väster-våla sockenstuga.

Ti 12/5 kl 8

Morgonmessa i Västanfors kyrka.

Sö 17/5 kl 15

Gudstjänst i Brukskyrkan. Kaffe.

To 21/5 kl 8

Gudstjänst på Hotellberget i Ängelsberg med Kyrkokören. Ta med fikakorg och något att sitta på.

To 21/5 kl 14

Konfirmation i Västanfors kyrka.

Sö 24/5 kl 15

Friluftsgudstjänst i Brandbo, vid gamla kapellet. Fagersta spelman-slag.

Sö 31/5 kl 11

Friluftsgudstjänst på Oljeön. (Oljeöns dag.)

Sö 31/5 kl 15

Mässa i Brukskyrkan. Kyrkkaffe.

Sö 7/6 kl 10

Familjegudstjänst i Västanfors kyrka Sommaravslutning med stora tår-tan och utdelning av dophjärtan.

Ti 9/6 kl 19

Musik i sommarkväll i Västervåla kyrka med Kyrkokören.

Sö 14/6 kl 15

Gudstjänst i Brukskyrkan. Kaffe.

*Mer information om gudstjänster finns i predikaturen i Fagersta-Posten och på församlingens hemsida.
www.svenskakyrkan.se/vastanfors*

Bra insamlingsresultat

Västanfors Västervåla församling bidrog under 2019 med 107 000 kronor till Act Svenska kyrkan genom insamlingsaktiviteter och kollekt.

Resultatet för julinsamlingen i hela landet blev 42,6 miljoner kronor, vilket var 3,2 miljoner mer än förra året och ett av de bästa resultaten någonsin.

Tack till alla som bidragit med pengar och frivilliga insatser! Läs mer om Svenska kyrkans internationella arbete på hemsidan www.svenskakyrkan.se/act.

Ny rektor och skolchef

Sandra Rebermark är ny rektor på Lindgårdsskolan och nuvarande rektor Jennie Svedberg blir skolchef för hela utbildningsverksamheten i församlingen; Lindgårdsskolan, förskolan Linden, och förskolan Västanvinden (i Västerås). Det är en förstärkning av skolorganisationen inför framtida behov av utvidgning och utveckling.

Nu kan du söka medel ur våra stipendiefonder

Uppgifter om aktuella stipendier och ansökningsblanketter finns på församlingsexpeditionen på Lindgården tel 0223-434 00 samt på hemsidan. Ansökan lämnas senast den 4 maj.

Ny personal

Anna Löfqvist har fått tillsvidareanställning som kock i Lindgårdens kök.

Nästa tidning

Nästa nummer av församlingstidningen Mitt i livet kommer ut den 14-15 juni. Hör av dig till redaktören om du inte får någon tidning.

Musik i Sommarkväll

Västervåla kyrka tisdagar kl 19

- 9/6** Kyrkokören
16/6 Vokalensemblen **Gränslösa**
23/6 **Gunnar Klum** baryton
Mats Jansson piano
30/6 Tour de France
Anders Lagerqvist violin
Jonna Inge viola
Erik Uusijärvi cello
7/7 **Amanda Sedgwick** saxofon/sång
Kjell Fernström piano
14/7 Bergslagens kammarsymfoniker
dirigent: Staffan Mårtensson
21/7 **Jan Allan** trumpet
Fredrik Olsson gitarr
Mats Dimming kontrabas
28/7 **SIRUS:**
Sophie Cavez diatonic accordion
Baltazar Montanaron baryton violin
Josefina Paulson nyckelharpa
Jonas Åkerlund violin, hardingfela,
säckpipa, härjedalsflöjt och gitarr.
4/8 **Mint Condition**
Börje Berglin trummor, gitarr o sång
Arne Bergqvist bas o sång
Björn Forsberg gitarr, lap-steel o sång
Clas Weiberg gitarr o sång...och alla sjunger

Platser finns till höstens förskoleklass

Det finns platser kvar till förskoleklassen på Lindgårdsskolan som börjar höstterminen 2020.

Ansök om plats på Lindgårdsskolans hemsida www.lindgardsskolan.se eller kontakta skolexpeditionen Johanna Fransson Helén tel 0223-434 79 Epost: johanna.f.helen@lindgardsskolan.se

Läs Tänkvärt i Annonsbladet Börsen

Läs texterna som publiceras i spalten "Tänkvärt" i Annonsbladet Börsen. Präster och andra medarbetare i församlingarna i Fagersta, Norberg, Skinnkatteberg och Söderbärke skriver texter till Tänkvärt i Annonsbladet Börsen, som kommer ut ungefär varannan vecka. På församlingens hemsida kan du läsa alla texter som varit publicerade där sedan 2011. www.svenskakyrkan.se/vastanfors

MITT i LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 0223-434 10.
Redaktör: Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06. **Tryck:** PRIMATryck, Hallstahammar. **Omslagsfoto:** Magnus Aronson.
Redaktören svarar för osignerat material.

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VASTANFORS

Svenska kyrkan
VÄSTANFORS VÄSTERVÅLA

STÅ PÅ MODETS SIDA

För alla människors rätt
att leva i frihet från våld.

TILLSAMMANS KAN VI GÖRA SKILLNAD

SWISHA
DIN GÅVA TILL

900 1223

svenskakyrkan.se/act

Skriv **P192 Etiopien** som meddelande

act
Svenska kyrkan